

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan osavuositarkastus 1.1. - 31.7.2025

KAKOLK 26.08.2025 § 56

413/02.02.01/2025

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille kuukausittain. Osavuositarkastuksia seuraavien kuukausien (huhti-, elo- ja lokakuun) tilanteesta ei laadita kirjallista raporttia, ellei talousarvio uhkaa ylittyä tai toteumaennuste ole muuttunut olennaisesti. Ensimmäinen raportti lautakunnille laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuositarkastukset laaditaan maalisi-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi raportoidaan talouden sopeutustoimien toteutumisesta.

Osavuositarkastuksiin kirjataan lisäksi toimialoittain riskienhallinnasta lyhyesti toteutuneen toiminnan ja talouden ajankohtaiset riskit ja muut havainnot riskeihin liittyen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi-heinäkuulta 2025 palvelualueittain:

	2025	2024
Hallintopalvelut	57,1 %	57,9 %
Koulutus- ja nuorisopalvelut	57,2 %	56,1 %
Varhaiskasvatuspalvelut	59,1 %	59,4 %
Yhteensä	57,9 %	57,2 %

Yhteenveto:

Hallintopalvelujen talouden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa talousarvion ennustetaan ylittyvän noin 0,5 M€. Ylitystä odotamme oppimisen tuen (1 M€), perusopetuksen (0,5 M€) ja nuorisopalvelujen (0,05 M€) vastuualueilta. Ylitysenennuste muodostuu pääosin oppimisen tuen uudistuksesta sekä perusopetuksen ja oppimisen tuen sijaisten ja tilapäisen henkilöstön määrän kasvusta. Talousarviossa ei varauduttu oppimisen tuen uudistukseen, koska siinä vaiheessa tarkkoja lisäkustannuksia ei voitu arvioida. Sijaisten ja tilapäisen henkilöstön käyttöä selittää merkittävästi kasvaneet vanhempainvapaiden määrät. Lisäksi kehitysvammaopetuksen lapsimäärä on kasvanut enemmän kuin talousarviossa varauduttiin, joka on lisännyt koulunkäynninohjaajien tarvetta. Kehitysvammaopetuksen lisääntyminen odotettua enemmän kasvattaa myös kaupungin valtionosuuksia (arvio 0,5 M€). Myös tutkintoon valmistavasta koulutuksesta valtion osuuksien odotetaan olevan arvioitua suurempi (arvio 0,2 M€). Talousarvion alitusta odotamme vastuualueilta koulutuspalveluiden yhteiset (0,7 M€), monikielisten opetus (0,1 M€), aamu- ja iltapäivätoiminta (0,1 M€) sekä lukiokoulutus (0,15 M€).

Varhaiskasvatuspalveluissa talousarvio alittui vuonna 2024 ja kuluvalta vuodelta odotamme alitusta 0,4 M€. Alitusta odotamme yhteisistä palveluista (0,5 M€) ja kotihoidontuesta (0,1 M€). Uimaharjun päiväkodin toiminta päättyi 31.7.2025. Tilalle

perustettiin kaksi ryhmäperhepäiväkotia. Talouden ennusteeseen tämä vaikutti siten, että perhepäivähoidon odotetaan ylittävän talousarvion (0,2 M€). Päiväkodeilla ei ole enää ylityspainetta. Siihen vaikutti edellä mainittu muutos ja maksu lomansa ajaksi peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta, joka otettiin käyttöön tänä kesänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan sopeutustoimet ovat toteutumassa tänä vuonna suunnitellusti.

Hallintopalvelut

Kesäkuun alussa tapahtui organisaatiomuutos ja hyvinvoinnin ja terveyden toiminnot siirtyivät tästä lautakunnasta uuteen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakuntaan.

Koulutus- ja nuorisopalvelut

Perusopetuksessa lukuvuosi saatettiin päätökseen toukokuun viimeisenä päivänä perinteisin menoin. Lukuvuoden päätöstä juhlittiin niin ikään perinteisesti Suomen suven avauksen merkeissä. 40-vuotias Suomen suven avaus keräsi tuhansia katsojia ja yli 5000 oppilaan kuoron. Juhlavuoden tähtiartisteinä toimivat Mirella ja Arja Koriseva. Uutena tapahtumana yläkoululaisille ja lukiolaisille järjestettiin päiväkonsertti Laulurinteellä yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa. Molemmat tapahtumat onnistuivat järjestelyiltään hyvin.

Uusia ylioppilaita valmistui Joensuun lukioista 229 (Yhteiskoulun lukio 98, Lyseon lukio 74 ja 9 IB-linjalta, Aikuislukion 43 ja Pyhäselän lukio 5).

Kesän aikana Hammaslahden uusi koulu valmistui käyttöönotettavaksi lukuvuoden 2025–2026 alusta. Samalla Niittylahden opiston vuokratiloista luovuttiin. Kesäkuussa tyhjennettiin lakkautuneet Louhiojan ja Kanervalan koulut.

Tuupovaaran nuorisotila avasi ovensa Tuupovaaran Ullakolla huhtikuussa.

Nuorisovaltuusto järjesti bileet 11.4. nuorisokeskus Whisperissä. Mukana oli 267 osallistujaa.

Nuorisopalveluille myönnettiin rahoitusta seuraaviin hankkeisiin Harrastamisen Joensuu eli Harrastamisen Suomen malliin 1.8.25-31.7.26 (155 000 euroa), Oppilaitosnuorisotyö keskustan oppilaitoksissa 1.8.25-30.6.2027 (140 000 euroa), Harrastava joensuulainen 2025—2026 ja monikulttuuriset päiväleirit 1.6.25-31.5.2026 (9200 euroa) ja Opetushallituksen kerhorahaa 20.5.2025-31.12.2026 (24 500 euroa).

Nuorisopalveluiden kesätoiminnassa oli paljon erilaisia popup-tapahtumia esimerkiksi rantapäiviä ja torinuokkareita. Nuorisokeskus Whisper palveli asiakkaita lähes koko kesän (kolmen viikon tauko heinäkuussa).

Hyvinvointiohjaajat ovat tarjonneet kesän aikana tulevien 1. ja 7. vuosiluokan huoltajille mahdollisuutta keskustella siitä, mitä heille ja heidän lapselleen kuuluu ja onko jotain, mitä olisi koulun aloituksessa ja tässä nivelvaiheessa syytä yhdessä huomioida. Tulevia 7.-luokkalaisten huoltajia on pyritty tavoittamaan myös mahdollisuuksien mukaan, koulun oppilasmäärän vaikuttaessa toteumaan. Toiminnan painopiste on kuitenkin ollut alakoululaisissa. Hyvinvointiohjaajat ovat pyrkineet tavoittamaan oman työyksikkönsä kaikki tulevien ykkösten huoltajat koululta kotiin yhteyttä ottaen. Joissakin yksiköissä on tämän lisäksi pystytty järjestämään keskustelumahdollisuus myös muiden

oppilasryhmien huoltajien kanssa kohdennetusti. Yhteydenotot ovat toteutuneet pääasiassa puhelimitse ja keskusteluissa on käsitelty mm. lapsen jännittämiseen liittyviä teemoja, sovittu tutustumiskäyntejä ennen koulun alkua sekä aloituksen jälkeen koululle ja luokkatilaan, käyty läpi koulumatkaan liittyviä kysymyksiä, sovittu monitoimijaisia yhteistapaamisia syksylle, kerrottu erilaisista tukipalveluista ja syksyn kerhotarjonnasta, keskusteltu koululaisen taitojen harjoittelemisesta kesän aikana sekä keskusteltu perheen yleisistä kuulumisista. Perheet ovat olleet tämänkaltaisesta matalan kynnyksen yhteydenotosta positiivisesti ilahtuneita ja vastanneet puheluihin sekä yhteydenottopyyntöihin hyvin. Palautteessa on nostettu esille myös turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja se, että lapsen asioista ollaan kiinnostuneita jo ennen koulutien alkua. Nämä keskustelut ovat olleet huoltajille vapaaehtoisia. Hyvinvointiohjaajat ovat saaneet joitakin yhteydenottoja ja käyneet vastaavia keskusteluja kesän aikana myös muiden kuin 1. tai 7.-luokkalaisten huoltajien kanssa. Lisäksi hyvinvointiohjaajat ovat järjestäneet myös erillisiä kouluun tutustumispäiviä samalla kohtaamisen ja ennakoinnin ajatuksella. Osalla hyvinvointiohjaajista on ollut mahdollisuus vieraillla myös esiopetusryhmissä, jolloin lapset ovat voineet kysyä koulunaloituksessa pohdituttavista asioista.

Kouluilla ja niiden lähiympäristöissä on järjestetty hyvinvointiohjaajien toimesta myös päivätoimintaa joko yleisenä, kaikille avoimena toimintana tai vaihtoehtoisesti tietyille kohderyhmille (mm. vuorovaikutustaitojen harjoittelu, ahdistus- tai masennusoireilua kohtaavat, yksinäiset, käyttäytymisellä reagoivat oppilaat) kohdennettuna. Hyvinvointiohjaajat ovat toteuttaneet kesän aikana myös sovittuja tutustumiskäyntejä uuteen kouluun yhdessä lapsen tai nuoren kanssa tai tavanneet heitä heille tulneiden yhteydenottojen pohjalta. Lisäksi he ovat tehneet yhteistyötä nuorisopalveluiden kanssa mm. leiritöinnän merkeissä. Hyvinvointiohjaajat ovat olleet tarvittaessa lasten ja nuorten tavoitettavissa niin koululla, kuin sosiaalisen median, puheluiden tai kieku-toiminnan kautta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä valtion erityisavustuksella varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin on jatkettu avustajien, varhaiskasvatusopettajien, resurssiopettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamista vuoden 2025 alusta alkaen. Avustus on myönnetty vuosille 2025, 2026 ja 2027. Vuodelle 2025 avustus on 791 000 euroa, joka jakautuu Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä Itä-Suomen yliopiston harjoittelukoulun kesken.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt Joensuun kaupungille hankerahoitusta Liikkuva-koulu toimintaan. Avustuksen käyttöaika on 01.08.2025 – 30.06.2026. Hankkeen tavoitteena on edelleen kehittää Joensuun liikkuva koulu -toimintaa. Liikkuva koulu-hanke sisältää PersonalTrainer- toimintaa kouluilla, liikuntaneuvontaa ja MOVE! -mallin terävöittämistä. Lisäksi hankkeessa pyritään ohjaamaan vähän liikkuvia lapsia olemassa olevien palveluiden piiriin kuten harrastamisen suomen mallin kerhoihin. Kehittämisestä vastaa päätoiminen koordinaattori yhteistyössä liikuntaa opettavien opettajien kanssa. Pohjois-Karjalan osuuspankki tukee toimintaa 20 000 euroa.

Opetushallitus on myöntänyt hankeavustusta kansallisen lukutaitostrategian toimeenpanon edistämiseen 61 200 euroa. Hankkeeseen palkataan hanketyöntekijä 1.9.2025-31.8.2026 väliseksi ajaksi. Hankkeessa valmistellaan toimenpideohjelma lukutaitotyöhön sekä aloitetaan toimenpideohjelman jalkauttaminen.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksessa järjestettiin kesän aikana päiväleiritoimintaa sekä erilaisia tapahtumia. Päiväleiritoimintaa järjestettiin kesäkuussa Rantakylän, Noljakan, Nepenmäen ja Sirkkalan alueella ja heinäkuussa yhden eläinleirin verran eri toimintapaikoissa. Toiminta kohdennettiin edellisten kesien tapaan erityisesti valmistavan opetuksen oppilaille. Kesäkuun viimeisellä viikolla järjestettiin kansainvälinen Bravura-festivaali. Festivaali oli Mind the Gap –hankkeen päätapahtuma ja se kohdennettiin hankkeen tavoitteiden mukaisesti nuorille. Tapahtumaa rahoitettiin Mind the Gap –hankkeen lisäksi myös Taiteen edistämiskeskuksen myöntämällä 15 000 euron erityisavustuksella. Teatterifestivaaleilla järjestettiin myös viikon aikana kahdeksan maksutonta yleisönäytöstä.

Edellisenä kesänä alkunsa saanut kaupunkikarnevaali, Joen Kieku, toteutettiin osana festivaalia. Joen Kieku -tapahtuman tarkoituksena on iloita monikulttuurisuuden tuomasta rikkaudesta. Tapahtuma tuo monipuolisesti esille Joensuussa asuvien kansainvälisten taiteilijoiden ja eri alojen ammattilaisten osaamista, mutta nostaa voimakkaasti esiin myös Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen Kiekun omaa osaamista ja toimintaa. Tapahtuman avasi koulutus- ja nuorisajohtaja. Tapahtumassa tori ja kävelykeskusta täyttyivät kansainvälisistä esiintyjistä, joista suurin osa oli omista lapsi- ja nuorisoryhmistämme: Kieku- kerhotoiminnan sekä monikulttuurisen teatteriyhdistys RanKids ry:n taitavia, kansainvälisestikin palkittuja nuoria esiintyjiä. Kansainvälinen Food Market oli edellistä vuotta laajempi ja Taitokorttelin kielicornerissa tuotiin jälleen esille monia uusia kieliä ja kulttuureja. Illan pääesiintyjänä oli kansainvälinen artisti Joalin ja tori täyttyi iltaa kohden entistä suuremmista yleisömääristä. Päivän erilaisissa tapahtumissa oli yhteensä tuhansia osallistujia. Kaupungin historiaan erilaisella tavalla sukeltava draamallinen Kanavanvartija-kierros oli erityinen vetonaula ja sadat joensuulaiset osallistuivat kaupunkikierroksille.

Kesän aikana jatkettiin myös Mind the Gap -hanketoiminnan materiaalien kokoamista ja kuvaamista sekä valmistavan opetuksen oppimateriaalien tekemistä. Uuteen oppikirjaan aloitettiin kesäharjoittelijoiden johdolla animaatioiden toteutus. Oppimateriaalikokonaisuus julkaistaan syksyn aikana, osa julkaistaan Opetushallituksen kautta, osa julkaistaan kaupungin omana ja myytävänä materiaalina muille kunnille.

Uusia oppilaita ja perheitä saapui kesän aikana runsaasti, perusopetukseen valmistavan opetuksen uusia oppilaita saapui heinäkuun aikana noin 30.

Varhaiskasvatuspalvelut

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus toteutti Asiakaskyselyn huoltajille 28.4.-18.5.2025 välisenä aikana. Kyselyyn saivat vastata kaikki ne huoltajat, joiden lapsi oli Joensuun kaupungin päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai yksityisessä päiväkodissa. Kyselyssä selvitettiin erilaisilla väittämillä vastaajien tyytyväisyyttä varhaiskasvatuspaikan tiloihin, toimintaan, viestintään sekä varhaiskasvatuksen aloittamiseen liittyen. Kyselyyn vastasi enemmän kuin koskaan aikaisemmin eli yhteensä 467 huoltajaa, joista 394 vastausta tuli kaupungin varhaiskasvatukseen ja 73 vastausta yksityiseen varhaiskasvatukseen (keväällä 2024 vastaajia oli yhteensä 365, joista 284 kaupungin varhaiskasvatukseen ja 81 yksityiseen varhaiskasvatukseen).

Kyselyssä vastausvaihtoehdot esitettiin 5-portaisella asteikolla, jossa väittämien pääkysymys oli ”Miten hyvin seuraavat väittämät mielestäsi kuvaavat Joensuun varhaiskasvatuspalveluja?”. Arvosana yksi (1) tarkoitti väittämän kuvaavan Joensuun varhaiskasvatuspalveluja vastaajan mielestä erittäin huonosti ja viisi (5) erittäin hyvin.

Tulosten mukaan kaikkein parhaimmat arvosanat sai tyytyväisyys oman lapsen saamaan varhaiskasvatuspaikkaan. Sen vastausten keskiarvo oli Joensuun kunnallisten päiväkotien osalta 4,7 ja perhepäivähoidossa peräti 4,9. Keväällä 2024 vastaavat luvut olivat 4,5 (kunnalliset päiväkodit) ja 4,8 (perhepäivähoito). Vastaajat olivat erittäin tyytyväisiä myös varhaiskasvatuksen laatuun: kunnalliset päiväkodit 4,5 ja perhepäivähoito 4,8. Edellisenä keväänä vastaavat luvut olivat 4,4 (kunnalliset päiväkodit) ja 4,6 (perhepäivähoito). Koska keskiarvo oli 4,4 tai yli (vakan toiminnallinen tavoite 2025), työnantaja tarjoaa kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille laatukahvit viikolla 36 (pph viikolla 35). Huoltajat antoivat hienot palautteet lisäksi toiminnan tavoitteellisuuteen ja kehittävyys: kunnalliset päiväkodit 4,6 ja perhepäivähoito 4,7 (vastaavat luvut keväällä 2024 olivat 4,4 ja 4,5) sekä henkilökunnan ammattitaitoon: kunnalliset päiväkodit 4,6 ja perhepäivähoito 4,9 (vastaavat luvut keväällä 2024 olivat 4,5 ja 4,8). Lasten koettiin saavan riittävästi ulkoilua, liikuntaa sekä päivälepoa, ja henkilökunnan nähtiin huomioivan hyvin lasten tarpeita ja tunnetiloja. Kaikkia näitä kysymyksiä koskevien vastausten keskiarvoksi tuli vähintään 4,5. Heikoimman tuloksen sai varhaiskasvatuspaikan hakemista koskeva neuvonta ja opastus, mutta senkin arvosana ylsi 3,8:aan eli pyöristettynä hyvään tulokseen (kevät 2024 vastaava luku ka 3,6). Häntäpäähän eli 4.0:n tietämille jäivät myös tiedonkulkuun, sisätilojen ja ulkoalueiden viihtyisyyteen sekä ruokien maistuvuuteen liittyvät arviot. Poikkeuksena erottui perhepäivähoidon ruokailu, jota koskevien vastausten keskiarvo oli peräti 4,7 eikä yksikään vastaaja antanut sille nelosta huonompaa arvosanaa. Lautakunnalle esitellään tarkemmin Asiakastutkimuksen tuloksia Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen arviointiraportissa 2024–2025 myöhemmin syksyllä.

Varhaiskasvatuksessa toteutettiin tänä kesänä, ja toteutetaan edelleen elokuun loppuun saakka, ensimmäisen kerran menettelytapaa, jossa peritään maksua peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta. Teemana oli Älä varaa varalta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnassa päätettiin 25.3.2025 (20 §), että huoltajilta peritään 1.6.–31.8. väliseltä ajalta maksu lomansa ajaksi peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta. Tämä maksu on puolet kuukausimaksuksi määritellyn asiakasmaksun lisäksi. Jos asiakasmaksu on 0,00 euroa, peritään asiakkaalta puolet varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta. Kyseinen käytäntö koskee yli yhden kalenteriviikon varausta, eli päivätaidoissa ma-pe ja vuorohoidossa ma-su, huoltajan lomansa ajaksi varattua varhaiskasvatusjaksoa kyseisenä kesäpäivystysaikana. Huoltajan tulee perua tarpeeton varaus viimeistään 14 kalenteripäivää ennen varauksen alkua sähköpostilla yksikön/päivystävälle johtajalle, niin maksua ei peritä.

Kyseisen päätöksen ja maksun tavoitteena oli/on vähentää kesäajalle tehtyjä turhia varauksia. Kesäajalle lapsille tehdään varauksia huomattavasti enemmän, kuin heitä on todellisuudessa paikalla. Kaikista poissaoloista ei ilmoiteta päiväkoteihin. Tämän vuoksi kesäajalle varataan liikaa ruoka-annoksia ja henkilöstöresurssia. Viime vuonna heinäkuussa 2024 joka päivä oli poissa 340 lasta ilmoittamatta tai ilmoitus tehtiin liian myöhään (varauksia 882/päivä ja läsnä 542/päivä eli 61 %). Tästä aiheutui ylimääräisiä kustannuksia yhteensä 265 000 euroa (ruokakuluja 45 000 euroa ja palkkakuluja 220 000 euroa).

Nyt tehtyjen alustavien laskelmien mukaan kesäkuun 2025 tilanne näyttää siltä, että ”Älä varaa varalta” on toiminut: varauksia tehtiin 1192/päivä (ka) ja varhaiskasvatuksessa oli lapsia 949/päivä (ka) eli 80 %. Kesäkuun 2024 vastaavat luvut olivat: varauksia 1499/päivä (ka) ja lapsia varhaiskasvatuksessa 1151/päivä eli 77 %. Kesäkuussa 2025 oli siis joka päivä poissa 243 lasta ilmoittamatta. Kesäkuun 2024 vastaava luku oli 348.

Kesäkuussa 2025 oli siten 105 lasta päivässä vähemmän poissa ilmoittamatta kuin kesäkuussa 2024. Kesäkuulta 2025 ylimääräisiä kustannuksia kertyi noin 193 000 euroa (ruokakuluja noin 33 000 euroa ja palkkakuluja noin 160 000 euroa). Vastaava luku kesäkuulta 2024 oli 276 000 euroa (ruokakuluja noin 46 000 euroa ja palkkakuluja noin 230 000 euroa). Kesäkuussa 2025 meni ylimääräisiä kuluja 83 000 euroa vähemmän kuin kesäkuussa 2024.

Laskelmat heinäkuun 2025 osalta näyttää seuraavalta: varauksia tehtiin 750/päivä (ka) ja varhaiskasvatuksessa oli lapsia 524/päivä (ka) eli 70 %. Heinäkuussa 2025 oli siis joka päivä poissa 226 lasta ilmoittamatta eli 114 lasta päivässä vähemmän kuin heinäkuussa 2024. Heinäkuulta 2025 ylimääräisiä kustannuksia kertyi noin 170 000 euroa (ruokakuluja noin 30 000 euroa ja palkkakuluja noin 140 000 euroa) eli 95 000 euroa vähemmän kuin heinäkuussa 2024. Näyttäisi siltä, että kesä- ja heinäkuussa ylimääräisten kustannusten vähenemisen selityksenä on uusi "sakkomaksu" eli varauksia peruttiin ajoissa eikä niitä tehty varalta. "Sakkomaksu" vaikutti ilmeisesti osittain myös siten, että jos varaus oli tehty, eikä sitä peruttu ajoissa, niin lapsi tuotiin varhaiskasvatukseen, jotta lisämaksulta vältyttiin, vaikka lapsen varhaiskasvatukselle ei olisi ollutkaan tarvetta.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan sijaisen päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

merkitä lautakunnan osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 31.7.2025 tiedokseen

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.